

14 Wendy Rose

FEHÉR KÖLTŐKNEK
AKIK SZÍVESEN LENNÉNEK INDIÁNOK

csak egyszer
pont annyi időre
csattanjanak fel
a nyelvünkön
horogra akadt szavak.
Most éppen ránk gondolsz
amikor térdelsz,
szentté válva
a lelkünkben tett
átmeneti
kirándulás idejére.

Szavakkal
fested ki arcod,
rágod az őzbőrt,
fához érinted mellkasod
mintha megosztanál valakivel egy anyát
ott ahol minden számít,
pillanatnyi és ősi tudást
is hoznál.
Csak akkor gondolsz ránk
amikor a hangjaid
a gyökeret akarják,
amikor vissza és
sarkon fordultál és
primitívvé
váltál.

Fejezd be versed
és húzz vissza.

*(sz. 1948) hopi/mivok indián költő, antropológus, egyetemi tanár. Tizenhat kötet szerzője.

ŐRÜLTEN VISZKET: ELLENÁLLÁS

Ez egyike azon napoknak
amikor Columbust látom
szinte mindenki szemében
és minden kéz minden
ujjbegyében benne van
a megegyezés.

A hangok az irodám ajtaján kívül
felmérésről és megsemmisítésről beszélnek
kiárusítják a őslakosokat, hogy
idegenek között éljenek,
jutalom szolgálat nélkül
vagy atyafiság a koronával

A terror itt kushad
a tenyerem kanyonjában,
az újszülöttek rózsaszínű
cseresznyeajkai vagy az ősi
dal tehetetlensége.

Vénséges szellemek
zokognak szabadságukért,
oly sokáig kísértették
a bemászó, leásó, odaragadó
tetűt és atkát.

Sand Creek, Wounded Knee, Piedras,
My Lai, Acteal, Hispaniola, Massachusetts Bay Colony,
az anyám, a kövek, csatornák
vér az ereikben, minden helyet
bejárt a történelem,
a teknős hátán minden gyűrű
egy aknavető, hogy kettéossza a magvainkat,
minden aszfaltból kinövő napraforgó
zöld karokat emel a nap felé,
a méhlepényt ahonnan kiléptünk
a Tewaquachi minden része alakította,

16 minden vörös dolog ezen a földön
a vér, a halálunk és a
felemelkedésünk tükörképe.
Most újra eltáncolom a küldetés lázadásának táncát,
virágozzon a rajtaütés virága a szívemben
saját nyelvükkel tartok igényt a győzelemre,
tisztában vagyok gerinc a gerincnek erőmmel
felismerem, amikor újra eljön
ez az éhes valaki, mérgezett hallal kell
etetnem. Csapdáról csapdára kell csalogatnom
a katonákat, minden mozzanatra
emlékezni kell.

IDEGEN MAGVAK

(egy Kaliforniában termő növényekről íródott könyv olvasata)

Miért nem ismerem az aranyló domboldalt a házamhoz közel 17
oly idegen nekem, mint egy beható, mint ezen a földön
a házamat tartó merev deszkák és az alá folytatott folyékony kő?
Ez mind, a zab, a fojtogató fű, még a kaktuszok is
nedvük titkával bensőjükben, az ördögszekér ismeretlen vadak
nyomában lohol vagy spanyol juh gyapjába akad. Miért nem érzem
az gyilkot, a mészárlást, ami kiűzte a fajtámat a völgyből,
a dombokról és a hegyekből? Mert minden mag egy vagonnyi;
a gyöktörzs gyarmatosít a föld alatt, apró horgaikkal a tüskék
rókát fognak— drótkerítés szakítja szét népeinket és karógyökér
szívja el a lopott harmatot
mindegy milyen száraz a sivatag.
A bogáncs romlott húson is élél;
a megszállók könnyörtelenül ölnek,
úgy mint azok a vérszomjas emberek
akik teheneiket oltárról oltárra terelték
leengedik puskájukat, céloznak, lőnek.

A vének ezt mindig tudták.
Böjtölnek és imádkoznak, pont azt a füvet
gyűjtik, amit régen a nagyanyjuk gyűjtött;
összeszednek egy keveset, soha nem a legelsőt,
soha nem többet, mint amennyi kell.
Szemükben nagyszerű tudással térnek haza.
Innen tovább örökké üres kézzel mennek,
a vékony kosárnak látszik a horpasza.
Gyöngy, fonál, biztosítótű helyettesíti a medvefüvet és fűzfát.
Eukaliptusz görgeti magvát a földön,
elcsúszunk, elesünk, belezuhanunk az áldozásba,
nem füvet, hanem bánatot gyűjtünk tenyerünkben.
Eltűnő amerikaiak, veszélyeztetett fajta,
féreg és fű, nevezzék, aminek akarják
kőkemény helyek, ahol csontok csörögnek a mélybe